

Enkle regler for et komplekst område, tak!

Anker, Helle Tegner

Published in:
40 år for grøn velfærd

Publication date:
2012

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):

Anker, H. T. (2012). Enkle regler for et komplekst område, tak! I A. Bendtsen, & U. J. Jensen (red.), *40 år for grøn velfærd* (s. 118-119). Miljøministeriet. http://www.mim.dk/NR/rdonlyres/6FECCFDB-C741-43E1-AE57-2F64911591BF/0/126176_Jubilæumsmagasin_NetPDF.pdf

Helle Tegner Anker

Professor, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet,
Københavns Universitet

Enkle regler for et komplekst område, tak!

Har den danske miljølovgivning knopskudt sig selv til en uoverskuelig og næsten uigennemtrængelig jungle af regler og undtagelser herfra? Muligvis – her giver professor Helle Tegner Anker i hvert fald sit bud på, hvordan en reform af miljølovgivningen kan tage sig ud.

Den nuværende miljølovgivning er – ikke mindst i kraft af EU-lovgivningen – knopskudt i mange forskellige retninger, og den fremtræder både særdeles kompleks og uoverskuelig på en række områder. Derfor kan der være behov for en samlet reform af hele lovgivningen, hvor man også overvejer, hvilke myndigheder der skal varetage de forskellige opgaver.

En forenklet lovgivning

Det bør være muligt at skabe en miljølovgivning, der er opbygget på en rimelig overskuelig måde – og samtidig har nogle

klare indgange, så både myndigheder og borgere kan finde ud af, hvilke regler der skal anvendes i en given situation. Forenkling er dermed et centralt pejlemærke for en eventuel fremtidig reform.

Når det er sagt, er det næppe realistisk at forvente, at komplekse miljøforhold kan reguleres på en helt igennem enkel måde. Når det kommer til lovenes indhold, er der behov for nøje at overveje, om det er de rette virkemidler, der er til rådighed i lovgivningen – og om deres anvendelse er ensartet på tværs af reguleringsområderne.

Et sted, hvor der umiddelbart ser ud til at være basis for at forenkle lovgivningen, er ved at samle flere og til dels parallelle regelsæt vedrørende naturbeskyttelse. Fx virker det oplagt at samle naturbeskyttelseslovens, skovlovens samt jagt- og vildtforvaltningslovens regler i ét regelsæt. Det kan samtidig overvejes, om også vandløbsloven helt eller delvist kan indarbejdes i et sådant regelsæt. Alternativt kan der være behov for et moderniseret regelsæt med fokus på overfladevands fysiske forhold, herunder i forhold til klimatilpasning.

Foto: Bert Wiklund

Pejling efter EU-lovgivning

Det er afgørende for et eventuelt reformarbejde, at man ikke lader sig begrænse af eksisterende administrative rammer som fx de eksisterende myndighedskonstruktioner. Det skal være muligt at tænke på tværs og tænke nyt. Det er dog vanskeligt at komme uden om rammerne i EU's miljølovgivning, og det vil derfor være nærliggende i et vist omfang at lade EU's miljølovgivning og opbygningen heraf være styrende for en miljølovreform.

Det er ganske tydeligt, at det har voldt betydelige vanskeligheder at indarbejde

væsentlige dele af EU's miljølovgivning i den eksisterende danske miljølovgivning. Eksempelvis er EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver med større eller mindre variation gennemført i populært sagt 117 forskellige regler. Det er ganske enkelt uoverskueligt og nærmest umuligt at administrere i praksis – endsis at forstå for menigmand.

En skitse for en miljølovreform

En reformeret miljølovgivning kan anskues som et hus: Lovgivningens tværgående elementer udgør bygningens bjælker eller tag, de enkelte hovedemner, som hver især reguleres forskelligt, udgør de bærende søjler, mens fundamentet består af bestemmelser om myndigheder og forvaltning.

De tværgående elementer omfatter de centrale miljømål og miljøplanlægningen, som konkretiserer målene og vejen til at indfri dem. Det gælder især EU's miljømål for bl.a. vandområder og Natura 2000-områder. Andre tværgående elementer omfatter forskellige vurderingskrav, herunder både strategiske miljøvurderinger (SMV), konkrete projektvurderinger (VVM) og habitatvurderinger. Der er et betydeligt behov for at samtænke vurderingskrav – og en miljøvurderingslov, der omfatter både SMV og VVM og måske også integrerer habitatvurderinger, virker derfor oplagt.

De forskellige hovedemner inden for miljøområdet kan enten tage udgangspunkt i en "medieopdelt" lovgivning (vand, luft, jord osv.) eller i en mere "aktivitetsopdelt" lovgivning (fx planlægning, naturbeskyttelse, forurening mv.) – eller i en kombination. Den eksisterende miljølovgivning er i et vist omfang opdelt efter aktiviteter. Det er EU-lovgivningen også, og det kan derfor være hensigtsmæssigt at fastholde dette som den

primære indgangsvinkel, fx opdelt i planlægnings-/arealanvendelse, (natur-)beskyttelse, forurening, forsyning, kemikalier mv. Det burde måske overvejes, om ikke den fysiske planlægning mere har karakter af en overordnet og tværgående lovgivning – og altså snarere skal betragtes som en del af taget end som en bærende søjle. Desuden er der brug for at tage planinstrumentet – og ikke mindst kommuneplanlægningen – op til nærmere overvejelse. Endelig kan der også være nogle overvejelser omkring samspillet mellem plansystemet og byggeoglovgivningen, som skal indgå i et reformarbejde.

Det solide fundament er naturligvis helt afgørende for, om huset kan modstå tidens tand. Fundamentet for hele miljølovgivningen er en hensigtsmæssig myndighedskonstruktion, en klar opgavefordeling samt klare og gerne mere ensartede regler for myndighedernes administration.

Miljølovsreformer gennem tiderne

Der har fra forskellig side været fremsat ønsker om en miljølovreform – det vil i givet fald ikke være første gang, det sker.

Den første miljølovreform fra begyndelsen af 70'erne lagde grunden for de miljølove, vi kender i dag – med den første egentlige miljøbeskyttelseslov, by- og landzoneloven, planlovene mv.

Den anden miljølovreform fra begyndelsen af 90'erne strømlinede noget af den eksisterende miljølovgivning, med en samlet planlov, en ny naturbeskyttelseslov og miljøbeskyttelseslov. Der skete en vis forenkling med færre love, men indholdet i de nye love svarede i vidt omfang til de tidligere love.

Miljøministeriet

40 år for grøn velfærd

40 år for grøn velfærd

Udgivet april 2012 af Miljøministeriet.

Redaktion

Axel Bendtsen og Ulf Joel Jensen.

Redaktionsudvalg

Katrine Bom, Anita Okkels Birk Thomsen og Rasmus Boldsen, Miljøstyrelsen; Lars Bendix Poulsen og Axel Thrige Laursen, Naturstyrelsen; Thomas Nicolai Pedersen, Miljøministeriets Departement.

Tekst

Hvis ikke andet er angivet, er teksterne skrevet af redaktionen samt Jesper Himmelstrup.

Foto

Forsidefoto: Thorkild Jensen.
Alle øvrige foto: er krediteret i publikationen.

Design og layout

Rumfang

Tryk

Rosendahls-Schultz Grafisk

ISBN

978-87-92779-85-4

Artikler i publikationen giver ikke nødvendigvis udtryk for Miljøministeriets holdning. Eftertryk af artikler er kun tilladt efter aftale, mens brug af citater er tilladt med kildegengivelse.

www.mim.dk

